

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ



**ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ
ДИСЕРТАЦІЙ,
НДР ТА ДКР**

№4'2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Український інститут науково-технічної експертизи та інформації

(УкрІНТЕІ)

ЗБІРНИК РЕФЕРАТИВ ДИСЕРТАЦІЙ, НДР та ДКР

№ 04' 2017

Видається з квітня 2003 р.

Виходить 12 разів на рік

Київ 2017

УДК 082.1:82-991

Регістраційне свідоцтво: Сер.КВ №7161, 07.04.2003 р.

Редакційна колегія: В.С. Дмитришин, Є.А. Сарнецький

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ або Укрпошту.
Розрахунковий рахунок УкрІНТЕІ: р/р 312 572 741 97044 в ДКСУ код ЄДРПОУ 40814998,
МФО 820172, ПІН 408149926502
Тел./факс:: 044 521-00-39; 044 521-09-48
E-mail: sale@uintei.kiev.ua

Додаткову інформацію можна одержати за адресою:
УкрІНТЕІ, вул. Антоновича, 180, м. Київ, 03150. Відділ створення електронних
інформаційних ресурсів; відділ створення та реалізації інформаційної продукції.
Тел./факс: 044 521-00-68, тел. 521-00-39.
E-mail: nddkr@uintei.kiev.ua

00/26 СУСПІЛЬНІ НАУКИ

02 ФІЛОСОФІЯ

02.41 Соціальна філософія

02.04.17.0001/0516U000386

Ковтун Наталія Михайлівна. Воля як основа соціальної активності: соціально-філософський аналіз: Дис... д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.04.2016.

УДК 159.947.24:316.6.

418 с. – Бібліогр.: 449 назв.

Дисертацію присвячено концептуалізації волі як соціального феномену, дослідженню вольової основи соціальної активності на індивідуальному й суспільному рівнях. На підставі соціально-філософського підходу здійснено комплексний аналіз волі як основи соціальної активності, розкрито її зміст, структуру та інтенсивність у контексті політичних, правових, моральних трансформацій суспільства у добу глобалізації. Розглянуто волю як інтегральну активнію діяльну якість індивіда та соціальної спільноти, спрямовану на трансформацію суспільної дійсності. Вольові засади соціальної активності проаналізовано крізь призму волі індивіда, особи, особистості, соціальної спільноти й суспільства загалом. Поряд з цим досліджено соціальну апатію як стан безвольності, байдужості, соціальної та психологічної пасивності індивіда й соціальної спільноти щодо явищ суспільної дійсності. У контексті аналізу феноменів інтенційності й цілевідповідності охарактеризовано співвідношення раціонального й вольового начал соціальної активності, розкрито ірраціональні засади маніпуляції вольовою активністю. Розглянуто взаємозв'язок вольових та емоційних факторів у процесі маніпуляції суспільною свідомістю, обґрунтовано взаємозалежність суспільного волевиявлення та обсягу соціальної відповідальності на індивідуальному й суспільному рівнях, а також досліджено особливості волевиявлення суб'єктів соціальної активності у різних сферах буттєвості людини (політичній, правовій, моральній) та в площині творчості.

02.04.17.0002/0516U000387

Харченко Юлія Володимирівна. Феномен політичного в бутті глобалізованого соціуму: Дис... д.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.04.2016.

УДК 1:316.32]:321(043.3).

456 с. – Бібліогр.: 383 назв.

Дисертація репрезентує концептуалізацію феномену політичного. На основі культурно-історичного та соціокультурного підходів здійснено соціально-філософську рецепцію феномену політичного в бутті глобалізованого соціуму. В роботі показано, що динаміка політичних процесів залежить від якісних характеристик усієї системи політичних відносин, а також міжособистісних стосунків індивідів, які впливають на неї й визначають її параметри. Політичне існує як суб'єктивно-об'єктивна реальність, в межах якої співіснують різні політичні практики. Глобалізація інтенсивно впливає на політичний простір, вносить корективи й характер таких змін є незворотним та непередбачуваним. Отже, політичне здатне імпліцитно та експліцитно виявлятися в різних сферах суспільного буття та через них набувати численних сигніфікацій. Висновки дисертації є актуальними з огляду на поглиблення трансформацій, що відбуваються в світовій політиці. Встановлено, що різні політичні практики лише тоді зможуть ефективно розвиватися і взаємодіяти, коли буде вироблена універсальна логістика політичних відносин, а рівень політичної культури відповідатиме вищим

міжнародним стандартам. Це якісно змінить зміст політичної свідомості, неминуче призведе до розробки такої моделі політичної ідеології, яка б не залежала від шаблонної поведінки та політичної кон'юнктури, а навпаки відповідала б глибинним принципам універсальної політичної філософії.

02.04.17.0003/0516U000421

Гоцалюк Алла Анатоліївна. Неотрадиціоналізм як соціокультурний феномен України: Дис... д.філос.н. /Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України. – Захищена 28.04.2016.

УДК 130.2:316+140.8 (477).

430 с. – Бібліогр.: 574 назв.

У дисертаційній роботі вперше проаналізовано явище неотрадиціоналізму як цілісного соціокультурного феномену. Уточнено ключові поняття дослідження: "традиціоналізм", "неотрадиціоналізм", "неоміфологізм", "неофольклоризм" та інших споріднених з ними категорій, місце традиції та інновації в сучасному суспільстві. Обґрунтовано взаємозв'язок традиції та інновацій в контексті сучасного наукового знання. Здійснено концептуалізацію закономірностей, особливостей і чинників неотрадиціоналізму як цілісного соціокультурного феномену України, котрий постає об'єктивно зумовленою потребою світоглядної протитиви модернізаційним, уніфікаційним, споживацьким та глобалізаційним тенденціям сучасного світу.

02.04.17.0004/0416U002171

Корінець Зеновій Михайлович. Роль мистецтва у підготовці сучасного педагога: освітньо-філософський аналіз: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 28.04.2016.

УДК 1:378.011.3-057]:7.

194 с. – Бібліогр.: 219 назв.

У дисертації вперше у вітчизняному філософсько-освітньому дискурсі здійснено філософську концептуалізацію ролі мистецтва у підготовці сучасного вчителя. Автором досліджується феномен естетичного виховання у сучасному дискурсі філософії освіти, аналізується потенціал єдності навчання та виховання як стрижневої засади філософії підготовки сучасного вчителя. Також робиться звернення до дослідження викликів демократизації освіти до засад естетичного виховання вчителів, розкривається потенціал естетичного виховання у подоланні викликів екранної культури до педагогічної освіти. Особливу увагу в дисертації присвячено дослідженню потенціалу мистецтва для розв'язання протиріч освітнього середовища в добу глобалізації, а також розкриттю ролі естетичного виховання в якості засобу подолання посттоталітарної спадщини в українській освіті. У дисертації продемонстрована відмінність особистості вчителя від інших суб'єктів процесу естетичного виховання та запропоновано авторську дефініцію поняття "естетичне виховання сучасного педагога". Також обґрунтовано, що естетичне виховання має потенціал до утвердження ідеалів демократичної взаємодії у навчальному середовищі, а методологічним орієнтиром трансформації педагогічної освіти щодо утвердження ідеалів діалогічної взаємодії може виступити естетика діалогу як концепція, що прагне через мистецтво пропонувати стратегії розв'язання протиріч освітньої комунікації. Показано, що сучасний вчитель має поставати активним транслятором цінностей мультикультуралізму, за своєю, в тому числі, в процесі естетичного виховання. Автором продемонстрований потенціал естетичного виховання вчителів в якості ефективного засобу подолання посттоталітарної спадщини в українській освіті: естетичне виховання має стати дієвим інструментом унебезпечення подальшого укорінення посттоталітарного мислення у освіті, а сам вчи-

тель має бути носієм розвиненої естетичної культури та естетичної свідомості, що мають слугувати запорукою унеможливлення утвердження постототалітарних смислів та образів у освітній практиці.

02.04.17.0005/0216U001901

Діалектика духовних процесів: Заключний звіт /Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Керівник Возняк Володимир Степанович. – ДР 0112U005096. УДК 165.

14 с.

Встановлено, що можливості побудови нового типу антропологічного дискурсу, здатного фіксувати різні онтологічні рівні, забезпечує такий розумовий режим як апофатизм. Досліджено, що "приведення до розуму" постає умовою здійснення моральнісних станів людського буття.

02.04.17.0006/0216U007262

Суспільний діалог та виклики розвитку сучасного демократичного суспільства: Заключний звіт /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України; Керівник Єрмоленко Анатолій Миколайович. – ДР 0115U001423. УДК 02.41.21.

90 с.

На основі вивчення парадигмальних змін у сучасній філософії (філософія діалогу, комунікативна філософія, дискурс-етика тощо) в проєкті обґрунтована модернізаційна функція суспільного діалогу як інструмента толерантного вирішення суспільних конфліктів, подолання консервативної парадигми «друг-ворог» та стратегії цивілізаційного розвитку сучасного демократичного суспільства.

02.61 Естетика

02.04.17.0007/0416U002234

Саленко Оксана Петрівна. Синестезія в контексті арт-терапії: естетичний аспект: Дис... к.філос.н. /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 111.852:7.01.

202 с. – Бібліогр.: 226 назв.

Розглянуто генезис проблеми синестезії й обґрунтовано потребу естетико-антропологічного й естетико-аксіологічного аналізу цього явища як міжчуттєвої асоціації. Досліджено реалізацію терапевтичної, компенсаторної, релаксаційної функції мистецтва й явище "арт-терапевтичного ефекту" в житті митця-синестета. Поглиблено уявлення про роль синестезії у творчості митця в соціокультурних процесах XIX - XX ст.

02.04.17.0008/0416U002235

Левченков Дмитро Олександрович. Естетичний семіозис в образотворчому мистецтві: Дис... к.філос.н. /Інститут філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 75.01:519.76.

212 с. – Бібліогр.: 191 назва.

Дисертацію присвячено дослідженню маловивченої теми в сучасній естетиці - семіозису, як процесу знакуотворення та інтерпретації знаків в образотворчому мистецтві. На основі аналізу структурно-естетичних рівнів семіозису в образотворчому мистецтві, та дослідження особливостей естетичного сприйняття художнього простору в образотворчому мистецтві, виявлено специфіку естетичних знаків, особливості візуальних, образотворчих знаків.

02.71 Філософія релігії й атеїзму

02.04.17.0009/0416U002358

Ставроянні Сергій Сергійович. Партнерство церкви і суспільства у наративах української протестантської теології початку ХХІ століття: Дис... к.філос.н. /Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – Захищена 27.05.2016.

УДК 291.1 : 230.11.

188 с. – Бібліогр.: 312 назви.

У дисертації вперше у вітчизняному релігієзнавстві на основі системно-аналітичного підходу розкривається специфіка української протестантської наративної теології та особливості використання наративних джерел у дискурсі сучасного українського протестантизму. Встановлено, що концепції партнерства церкви і суспільства в сучасному українському протестантському богослов'ї є частиною ліберальної теології звільнення, яка має наративний характер та відстоює особливі цінності європейського та українського християнства.

03 ІСТОРІЯ. ІСТОРИЧНІ НАУКИ

03.01 Загальні питання історичних наук

03.04.17.0010/0216U007274

Наукова каталогізація об'єктів історико-культурної спадщини (на матеріалах "Зводу пам'яток історії та культури України"): Автономна Республіка Крим, Вінницька область: Заключний звіт /Інститут історії України; Керівник Кот Сергій Іванович. – ДР 0113U002038. УДК 351.853[008+93/94](031).

62 с.

Здійснення комплексного аналізу проблем охорони і збереження національної культурної спадщини, наукова каталогізація об'єктів історико-культурної спадщини АР Крим та Вінницької області, дослідження становлення та діяльності музейних закладів, ролі й значення культурного простору у підвищенні інтересу до власної історії та культури, практичне використання матеріалів "Зводу пам'яток історії та культури України".

03.09 Загальна історія

03.04.17.0011/0416U002131

Глизь Юрій Іванович. Київська міська дума: структура, склад гласних, діяльність (1871-1914 рр.): Дис... к.і.н. /Інститут історії України. – Захищена 29.04.2016.

УДК 352.07 (09) (477-25) "1871/1914" (043.5).

234 с. – Бібліогр.: 524 назви.

У дисертації на основі широкого кола історичних джерел та наукової літератури досліджено діяльність Київської міської думи у 1871-1914 рр., створеної за положенням 1870 р. для впорядкування міського благоустрою. Розглянуто формування міських органів влади шляхом виборчих практик, висвітлено склад корпусу гласних та механізми роботи думи. Встановлено, що положенням 1892 р. верховна влада обмежила самоврядність міського управління, підпорядкувавши усю виконавчу ланку, включно із міським головою, губернатору. Доведено, що ключовим важелем здійснення покладахених

на думу завдань було формування власного бюджету. Висвітлено основні джерела наповнення міської скарбниці й акцентовано увагу на малій кількості прибуткових міських підприємств, котрі давали 16,8% уважено обтяжливості видатків на обов'язковій державній, передусім військовій потребі,